

1. Rodina zesnulého režiséra žaluje televizního producenta, který od režiséra koupil všechna práva na film. Režisér se rozhodnul pro zatraktivnění do staršího filmu přidat barvy, což je předmětem žaloby.

Jednal televizní producent neeticky?

Zdůvodněte vaše tvrzení.

Kdy je etické, aby producent zasahoval do díla někoho jiného?

2. Partitura známého skladatele, která byla bez copyright ochrany, byla použita pro hudební pozadí k filmu. Film vrhá špatné světlo na zemi původu skladatele.

Je toto použití partitury etické?

Zdůvodni, proč ano/ne.

3. Psaní textů na zakázku

Je eticky přípustné, aby si student nechal psát práci do školy na zakázku? Zdůvodni svoji odpověď.

Je eticky přípustné, aby si politik nechal psát proslov na zakázku? Zdůvodni.

V čem se oba případy liší a v čem se podobají?

4. Přečti si následující text a zodpověz otázky:

„Jill je postupující diplomant a plánuje na podzim nastoupit na kvalifikační program. Její průměr je B – C. Během letního semestru byla zapsána na laboratorní cvičení vědeckého kurzu. Cvičení vedl přednášející asistent, který byl absolventem z oblasti vědy. Po dokončení řady laboratorních úkolů si instruktor pozval Jill a jejího laboratorního kolegu na setkání. Instruktor požádal Jill a jejího kolegu, aby šli od oddělených místností a sepsali, jak splnili svůj poslední laboratorní úkol. Oba studenti naznačili, že při práci na dokončení úkolu spolupracovali. Po vyslechnutí této informace instruktor uvedl, že oba studenti při plnění tohoto úkolu podváděli. Instruktor také naznačil, že trestem za tento přestupek bude nula bodů za úkol a zaznamenání přestupku jako porušení zásad poctivosti jejich instituce. Instruktor dále naznačil, že by selhání při přijetí odpovědnosti za tento přestupek mohlo vést k projednání etickou komisí a k vážnějším opatřením, včetně přerušení studia či vyloučení. Oba studenti souhlasili s přijetím trestu a podepsali doznání k přestupku. Po přemítání a prostudování Zásad akademické poctivosti se Jill rozhodla domluvit si schůzku s koordinátorem akademické poctivosti, aby s ním celou záležitost projednala. Během této schůzky Jill koordinátorovi sdělila, že nevěděla o tom, že by spolupráce na úkolu byla považována za něco špatného a že mnoho jiných studentů v kruhu na tomto úkolu spolupracovalo a že jediné pokyny, které studenti dostali, se týkaly zákazu plagiátorství. Dále se domnívá, že nedostala žádné informace o zásadách poctivosti, o postupu, který následuje po obvinění, a právech studenta obviněného z přestupku.

• **Otázky:**

- Udělala Jill něčeho špatného? Pokud ano, vysvětli, proč bylo její jednání špatné.
- Udělal instruktor něco špatně? Pokud ano, vysvětli, proč bylo jeho jednání špatné.
- Měla by být Jill potrestána? Jak?
- Měl by být potrestán instruktor? Jak?

5. Přístup k elektronickým databázím

Jiří nedávno absolvoval studium na univerzitě. Z nějakého důvodu mu zůstal vzdálený přístup do databází univerzitní knihovny. Přístup by měl být ukončen 30 dní po promoci, ale šest měsíců po ní má Jiří stále přístup do systému. Při jeho poslední návštěvě knihovny se Jiří zmínil knihovníkovi, že má stále možnost používat vzdálený přístup a knihovník mu odpověděl, že "situace by se měla vyřešit sama." „Nestarej se“, řekl. „Platil jsi vysoké školné a my platíme poskytovateli plno peněz. Když přijdeš do knihovny, můžeš databáze používat stále. Jaká je škoda, když se ke zdrojům dostáváš vzdáleným přístupem?“

Několik týdnů později, Jiří znovu zkontroloval připojení a zjistil, že je stále schopný přistupovat do databází. Občas se cítil provinile, že používá vzdálený přístup, ale říkal si, že kdyby jel 20 minut do kampusu, mohl by použít jakoukoli z databází bez ptaní. Univerzita je veřejné místo a kdokoli s komunitní výpůjční kartou má kromě vzdáleného přístupu stejná privilegia jako studenti. O všem konečně řekl knihovníkovi a dostal odpověď, že situace se vyřeší sama.

Otázky:

1. Měl knihovník pravdu, když tvrdil, že svým jednáním nezpůsobuje Jiří nikomu žádnou škodu?
2. I ve chvíli, kdy nevznikne žádná škoda, je knihovníkův postoj profesionálně etický?
3. Kdybys byl(a) nadřízeným či kolegou knihovníka, co by jsi dělal(a), kdybys zaslechl(a) tuto konverzaci?
4. Má skutečnost, že Jiří platil plno peněz nějaký význam? Mohlo by se stát, že porušuje zákon?

6. Vyučující sdílí v otevřeném vzdělávacím repozitáři studijní materiály. Prezentace obsahují ukázky z jiných děl.

Jde o etické nakládání se studijními materiály? Zdůvodni.